

Participatieraad Sociaal Domein Losser
Postbus 90
7580 AB Losser



Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Losser
T.a.v. mevrouw M. Oosterbroek
Postbus 90
7580 AB LOSSER

Losser, 6 januari 2025

Ons kenmerk:
Inl.: J. Westerveld

Uw brief: 28 november 2024
Uw kenmerk: 24.0027422
Zaaknummer: 24Z02355

Betreft: advies Preventie- en Handhavingsplan Middelengebruik 2025-2028.

Geacht college,

Op 28 november 2024 heeft u per brief de participatieraad sociaal domein verzocht advies uit te brengen over het Preventie- en Handhavingsplan Middelengebruik 2025-2028, getiteld 'Samen sterk voor een gezonde toekomst'.

Op 19 november 2024 is het concept van dit Preventie- en Handhavingsplan tijdens een informeel gesprek doorgenomen met uw beleidsmedewerkers M. Adolfsen, D. Otten en O. Rinket.

Algemeen.

Al in eerdere adviezen heeft de participatieraad aangegeven zeer tevreden te zijn over hoe zij door de verschillende beleidsambtenaren reeds in een vroeg stadium betrokken wordt bij de totstandkoming van nieuw beleid binnen het sociale domein. Dat is bij dit beleidsstuk opnieuw het geval. Wij merken op, dat eerder gemaakte op- en aanmerkingen zijn verwerkt in de meest recente conceptversie.

Preventie en handhaving met betrekking tot alcohol- en middelengebruik is een nieuw beleidsterrein voor de participatieraad. Advies hierover vereist een andere benadering dan voor ons gebruikelijk bij regelgeving in het sociaal domein, waarin we in de regel het perspectief kiezen van de veelal kwetsbare burger die aangewezen is op voorzieningen.

In dit geval richt het beleid zich op alle inwoners van de gemeente Losser, die soms wel, maar veelal geen enkel probleem ervaren met het gebruik van alcohol, middelen of roken. Maar waarvan de gemeente het vanuit landelijke wetgeving en welzijns- en gezondheidsbelang de plicht vindt om te informeren, reguleren en handhaven.

De keuze om de aanpak van problemen rondom alcoholgebruik, middelengebruik en roken in eenzelfde beleidsregel onder te brengen, is vanuit het oogpunt van volksgezondheid begrijpelijk. Toch zijn deze drie onderwerpen voor wat betreft hun aard, consequenties en dus ook de aanpak zeer verschillend.

Zo vindt alcoholgebruik openlijk, voor de omgeving zichtbaar, plaats. Ondanks de verwoestende werking die alcoholmisbruik kan hebben op zowel individuen als hun sociale omgeving, is er veelal een brede acceptatie, hetgeen het draagvlak voor een verandering bemoeilijkt. Regels stellen en handhaving door de gemeente is mogelijk.

Middelengebruik vindt veel heimelijker plaats en heeft ook een negatieve uitwerking op de omgeving, wat zich vertaalt in subjectieve onveiligheidsgevoelens.

Roken en 'vape' wordt begrensd door landelijke regelgeving. Voor regulering wordt het prijsmechanisme gebruikt. De ligging van Losser aan de landsgrens beperkt sterk het effect van dit prijsmechanisme. De handhaving ligt bij andere organisaties. Aanpak door de gemeente is alleen preventief mogelijk.

Inhoudelijk.

De maatregelen in dit Preventie- en Handhavingsplan worden onder andere gebaseerd op cijfers uit periodieke onderzoeken van de GGD Twente en de Nationale drugsmonitor.

Het periodieke GGD-onderzoek naar alcoholgebruik laat een trend zien. Afwijkend en verontrustend is de situatie in de Lutte en Beuningen, met name onder jongeren. Deze trend sluit aan bij die van gemeente Dinkelland. Naar oordeel van de participatieraad duidt dit op een grote invloed van culturele factoren. Het beschreven beleid richt zich veelal op handhaving, regelgeving en toezicht op de reguliere horeca. Daar lijkt naar ons oordeel het probleem niet te zitten.

Advies 1:

Om culturele factoren met betrekking tot alcoholgebruik te beïnvloeden, adviseren wij om het beleid met name te richten op para-commerciële activiteiten, verenigingen, tentfeesten, jongerenketen, onderwijsorganisaties, scholen en jongeren en ouders in het algemeen. Ook de beperkte handhavingscapaciteit zou zich hier meer op kunnen richten. Ook adviseren wij om nadrukkelijk de samenwerking en uniformiteit zoeken met buurgemeenten. Dit kan middels het programma Twentse koers, maar als dat te vertragend werkt, dan kan de overeenstemming ook bijvoorbeeld binnen NOT-verband dan wel de buurgemeente Dinkelland gezocht worden.

De conclusies ten aanzien van middelengebruik zijn gebaseerd op GGD-onderzoek en de Nationale drugsmonitor. Deze informatie over middelengebruik is naar oordeel van de participatieraad te algemeen. De cijfers gelden voor heel Twente en er wordt hooguit gespecificeerd naar de categorie 'jongvolwassenen'. In tegenstelling tot het onderzoek naar alcoholgebruik is er geen specificatie naar dorpskernen en leeftijdsgroepen.

Advies 2:

Voor de effectiviteit van preventiemaatregelen is het essentieel om inzicht te hebben in het middelengebruik in dorpskernen en leeftijdsgroepen. De participatieraad adviseert om hier gericht periodiek onderzoek naar te laten doen.

Met betrekking tot roken is algemeen bekend dat het 'vape' onder jongeren een vlucht neemt. Dit ondanks recente regelgeving, waarin bijvoorbeeld de verkoop van 'vapes' met een smaakje per 1 juni 2024 verboden is. Landelijke berichtgeving doet vermoeden dat jongeren massaal gebruik maken van het illegale circuit, terwijl in Losser ook de nabijheid van de landsgrens geldt. De effecten van deze recente regelgeving en de nabijheid van de landsgrens blijken niet uit de geraadpleegd onderzoeken.

Advies 3:

Voor de effectiviteit van preventiemaatregelen over roken en 'vape' is het van belang inzicht te hebben in de effecten van de landelijke regelgeving op met name de jongeren in de gemeente Losser. De participatieraad adviseert om hier onderzoek naar te laten doen.

In ons overleg is aangegeven dat gewerkt wordt aan een uitvoeringsplan met concrete maatregelen op deze thema's. Als participatieraad sociaal domein kijken we hiernaar uit en zijn we graag bereid om hierover met u van gedachten te wisselen.

Uw reactie op dit advies zien wij met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de participatieraad sociaal domein,

J.G.M. Westerveld MPM
voorzitter